



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 127/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. marca 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. S., H., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom Mgr. J. L., T., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4 T 30/2009 z 18. mája 2009, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23 To 85/2009 z 20. augusta 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 39/2010 z 24. novembra 2010 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť P. S. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. februára 2010 doručená sťažnosť P. S., H., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 30/2009 z 18. mája 2009, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 23 To 85/2009 z 20. augusta 2009 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 39/2010 z 24. novembra 2009.

Zo sťažnosti vyplýva:

*«Rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „rozhodnutie súdu prvého stupňa“) vyhláseným dňa 18.05.2009 som bol, v konaní vedenom pod sp.zn. 4T 30/2009, uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. e) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c) Tr. zák. ...*

*Proti rozsudku súdu prvého stupňa som hneď po jeho vyhlásení podal odvolanie na Krajský súd v Trenčíne. Odvolací súd na základe podaného odvolania rozhodol dňa 20.08.2009, v konaní vedenom pod sp.zn. 23To 85/2009, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. o zrušení celého výroku o treste a pri nezmenenom výroku o vine som bol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odsúdený v zmysle § 145 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 38 ods. 4 Tr. zák. s prihliadnutím k § 37 písm. m) Tr. zák. k trestu odňatia slobody na 25 (dvadsaťpäť) rokov (ďalej aj „rozhodnutie odvolacieho súdu“).*

*Následne som napadol v zákonnej lehote rozsudok odvolacieho súdu dovolaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky podľa ust. § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd dňa 24.11.2010 podané dovolanie bez preskúmania veci na neverejnom zasadnutí v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením odmietol (ďalej aj „rozhodnutie dovolacieho súdu“).*

*Sťažovateľ som v podanom dovolaní argumentoval, že zistený skutok, tak ako ho ustálil súd prvého stupňa vo svojom rozsudku v skutkovej vete výroku o vine a ktorého správnosť a úplnosť potvrdil i odvolací súd, žiadnym spôsobom neodôvodňuje jeho právne posúdenie ako dokonaného obzvlášť závažného zločinu vraždy, tak ako to urobil súd prvého stupňa i odvolací súd. Poukázal som na to, že pri podrobnom preskúmaní zisteného skutku zistíme, že tento neobsahuje také skutkové zistenie, ktoré by mohli odôvodňovať takýto právny záver. Skutkovú veta výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa, potvrdená čo do*

*správnosti a úplnosti rozhodnutím odvolacieho súdu, totiž obsahuje iba základné zistenia v tom zmysle, že som na poškodenú zaútočil j dreveným kolíkom, čoho následkom padla na zem, pričom v útoku som pokračoval a následne som jej bezvládne telo hodil do studne s vodou, kde došlo k jej uduseniu utopením, keď však takéto „holé“ skutkové zistenia neumožňujú urobiť právny záver o prítomnosti môjho úmyslu konaním, ktorým bolo hodenie poškodenej do studne, usmrtiť poškodenú pre prípad, že by bola ešte po útoku dreveným kolíkom nažive, t.j. o dokonanom obzvlášť závažnom zločine vraždy, a to z dôvodu, že zistený skutok nevyjadruje môj postoj k stavu bezvedomia poškodenej, ktorý nastal po útoku dreveným kolíkom na ňu a jej páde na zem, a teda v ňom absentuje subjektívna stránka dokonaného obzvlášť závažného zločinu vraždy.*

*Aby bolo totiž bývalo možné dôjsť k právnemu záveru, že bol u mňa prítomný úmysel konaním, ktorým bolo hodenie poškodenej do studne, usmrtiť poškodenú pre prípad, že by bola ešte po útoku dreveným kolíkom nažive, musel by zistený skutok obsahovať skutkové zistenie napr. že,....obžalovaný P. S. následne, uvedomujúc si, že by mohla poškodená ešte žiť. bezvládne telo poškodenej M. D. odviekol a hodil do studne s vodou...“.*

*Vzhľadom na vyššie uvedené som tak sťažovateľ bol v podanom dovolaní toho právneho názoru, že zistení skutok nie je možné kvalifikovať ako dokonaný obzvlášť závažný zločin vraždy, keďže v ňom absentuje subjektívna stránka trestného činu vraždy tým spôsobom, ktorý by tento právny záver odôvodňoval, v dôsledku čoho bolo nesprávne, zo strany súdu prvého stupňa ako i odvolacieho, aplikované na zistený skutok ust. § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. e) TZ s poukazom na § 138 písm. c) TZ a oba všeobecné súdy tak nesprávne považovali zistený skutok za dokonaný obzvlášť závažný zločin vraždy.*

*Na vyššie uvedenom právnom závere nič nemení ani tá skutočnosť, že súd prvého stupňa v skutkovej vete výroku o vine (ktorej správnosť a úplnosť odvolací súd potvrdil) uviedol záverom, že cit. „teda iného úmyselne usmrtil a skutok spáchal závažnejším spôsobom konania - surovým spôsobom a v úmysle získať majetkový prospech“, nakoľko nedostatok skutkového zistenia v skutkovej vete výroku o vine, potvrdzujúci úmyselné zavinenie z mojej strany, nemôže byť preklenutý tým, že sa do popisu skutku vloží dikcia „úmyselne“ (v súvislosti s tým poukazujem napr. na uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 17.01.2007 sp.zn. 3 Tdo/1482/2006).*

*Podradenie zisteného skutku pod skutkovú podstatu dokonaného obzvlášť závažného zločinu vraždy tak znamenalo nerešpektovanie čl. 2 ods. 2 Ústavy oboma všeobecnými súdmi a malo za následok porušenie môjho základného práva na spravodlivé súdne konanie zakotveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).*

*Následne Najvyšší súd ako súd dovolací podané dovolanie odmietol bez preskúmania veci (podľa výroku rozhodnutia) na neverejnom zasadnutí s poukazom na ust. § 382 písm. c) Tr. por., teda z dôvodu, že podané dovolanie podľa jeho názoru neobsahuje žiadny dôvod v zmysle § 371 Tr. por. Z odôvodnenia samotného uznesenia o odmietnutí dovolania potom konkrétne vyplýva, že dovolací súd bol toho právneho názoru, že podané dovolanie napáda správnosť a úplnosť zisteného skutku. V súvislosti s tým je však nutné konštatovať, že uvedený právny záver dovolacieho súdu je nesprávny a celá argumentácia obsiahnutá v dovolaní celkom zjavne len vysvetľovala (poukazovaním na nedostatok skutkovej vety výroku o vine spočívajúci v nedostatku skutkového zistenia zodpovedajúceho subjektívnej stránke dokonaného zločinu vraždy), prečo zistený skutok nie je možné kvalifikovať ako dokonaný obzvlášť závažný zločin vraždy. Iným spôsobom totiž ani nie je možné argumentovať, prečo nie je možné zistený skutok pod radiť pod skutkovú podstatu dokonaného obzvlášť závažného zločinu vraždy, iba ak skúmaním či zistený skutok obsahuje všetky znaky skutkovej podstaty dokonaného zločinu vraždy. Ak som preto žiadal aby dovolací súd v rámci konania p dovolaní skúmal zistení skutok, tak len z hľadiska toho aby sa vyhodnotilo či odôvodňuje právnu kvalifikáciu dokonaného zločinu vraždy a nespochybňoval som právne závery súdu prvého stupňa i odvolacieho žiadnou vlastnou verziou skutkového deja.*

*Sťažovateľ som preto toho právneho názoru, že dovolací súd mal podané dovolanie riadne meritórne prejednať na verejnom zasadnutí, nakoľko podané dovolanie obsahovalo dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. ...*

*Zo strany dovolacieho súdu tak došlo k porušeniu môjho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru, teda práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces a s nimi spojených práv na prejednanie veci verejne a ústne a rovnako tak práva na účinný prostriedok nápravy.»*

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

*„1. Okresný súd Trenčín rozsudkom sp. zn. 4T 30/2009 zo dňa 18.05.2009 a Krajský súd v Trenčíne rozsudkom sp. zn. 23To 85/2009 zo dňa 20.08.2009 porušili v dôsledku nerešpektovania čl. 2 ods. 2 Ústavy sťažovateľovo základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.*

*2. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Tdo 39/2010 zo dňa 24.11.2010 porušil sťažovateľovo základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru.*

*3. Rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 4T 30/2009 zo dňa 18.05.2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To 85/2009 zo dňa 20.08.2009 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Tdo 39/2010 zo dňa 24.11.2010 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody vedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

A. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 4 T 30/2009, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. V danom prípade proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy mal krajský súd v opravnom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. K tomu treba dodať, že sťažovateľ riadny opravný prostriedok využil.

Z toho dôvodu ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

B. Sťažnosť proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 To 85/2009 z 20. augusta 2009 je podaná oneskorene.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. II. ÚS 29/02, III. ÚS 62/02), pretože jednou zo základných podmienok na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v zákonom ustanovenej lehote podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 25. februára 2011, teda po zákonom stanovenej lehote, preto ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

C. Odlišná je situácia, čo sa týka tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 39/2010 z 24. novembra 2010.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Ústavný súd teda nie je tzv. „skutkovým súdom“, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva:

*«Obvinený P. S. si uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 písm. i/ Tr. por., že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť...»*

*Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej veci zistil, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu, keď konanie obvineného P. S. bolo právne posúdené ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ Tr. zák.*

*Je síce pravdou, že bezprostrednou príčinou smrti poškodenej M. D. bolo udusenie utopením. Na druhej strane však z vykonaného dokazovania vyplýva, že všetky zranenia, ktoré utrpela M. D. za živa, predstavovali vážnu poruchu zdravia s bezprostredným ohrozením Života a keby nedošlo k smrteľnému utopeniu alebohej, došlo by k smrti*

*následných vzniknutých poranení aj v prípade, že by jej bola poskytnutá odborná lekárska pomoc.*

*Obvinený P. S. útočil veľmi intenzívne, prudko z dvoch vzájomne protichodných smerov najmenej 9 ranami zasadenými veľkou intenzitou. Útok bol vedený dreveným kolom o rozmeroch 3x3 cm o dĺžke 80 cm nečakane a zozadu, fakticky zákerne, keď poškodená M. D. sa ani len nemohla brániť, pričom tento smeroval na životne dôležité orgány tela, t.j. najmä na hlavu a šiju. Bez povšimnutia nemôže ostať ani demonštratívny spôsob „zbavenia sa tela poškodenej M. D., resp. zahladenie stôp“ aký obvinený P. S. zvolil keď jej bezvládne telo ťahal niekoľko metrov po zemi a následne ho bezcitným spôsobom hodil do studne, ako aj ukrytie osobného automobilu poškodenej M. D., odstránenie magnetického svetelného transparentu zo strechy tohto automobilu „taxi“, ako aj odcudzenie peňazí, mobilného telefónu poškodenej M. D.. Toto konanie obvineného P. S. vzhľadom na logický sled udalostí bolo správne posúdené ako jeden skutok, ktorého sa obvinený P. S. dopustil v priamom úmysle podľa § 15 písm. a/ Tr. zák.*

*Vo vzťahu k odvolacej námietke obvineného P. S. Najvyšší súd Slovenskej republiky potrebuje uviesť, že v posudzovanom prípade vnútorný psychický vzťah obvineného P. S. k spôsobenému následku v skutkovej vete výroku o vine rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý v nezmenenom rozsahu prevzal aj odvolací súd, vyplýva z detailného popisu spôsobu vykonania činu a okolností, za ktorých k nemu došlo, ktoré tak bez akýchkoľvek pochybností svedčia pre záver, že obvinený P. S. chcel poškodenú M. D. usmrtiť, a k takému následku jeho konaním aj skutočne došlo, pričom tohto činu sa dopustil surovým spôsobom a v úmysle získať majetkový prospech.*

*Rovnako tak neobstojí ani odvolacia námietka obvineného P. S. založená na tvrdení, že dobrovoľným zaplatením trov pohrebu M. D. poškodenému J. D. naplnil znak poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. k/ Tr. zák., pretože v danom prípade si treba uvedomiť, že vyhasol ľudský život, ktorý je nenahraditeľný a v tomto smere ide jednoznačne o nenapraviteľný následok. Z tohto dôvodu krajský súd správne pri určení výmery trestu správne neprihliadol k tejto uľahčujúcej okolnosti.»*

Postup najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny teda tento súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľa

nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. Skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožňuje s právnym názorom najvyššieho súdu, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom najvyššieho súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu však rozhodnutie najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako celok.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2011